Alvika Næringspark AS

Matjordplan

Fagrapport – detaljreguleringsplan Alvika Næringspark

Oppdragsnr.: 52503715 Dokumentnr.: RIM-RAP-02 Revisjon: J02 Dato: 2026-05-29

Norconsult

Oppdragsgiver:	Alvika Næringspark AS
Oppdragsgivers kontaktperson:	Steinar Lausund
Rådgiver:	Norconsult Norge AS
Oppdragsleder:	Siv K. Sundgot
Fagansvarlig:	Leif Simonsen
Andre nøkkelpersoner:	Johanne Dolven (fagressurs) Pernille Ibsen Lervåg (tverrfaglig kontroll)

Revisjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent
J02	28.05.26	For oversendelse til kommunen	JohDol, LeSIM	LeSim, PerLer	SiKSu

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

Sammendrag

Alvika Næringspark AS ønsker å etablere seg i Alvika i Ålesund kommune. Mye av området næringsparken ønsker å regulere, består i dag av jordbruksarealer. For å ivareta jordas produksjonsevne ved etablering av næringsparken er det laget en matjordplan for flytting av matjorda til egnede områder.

Planen er basert på Vestfold og Telemark fylkeskommunes matjordplanveileder [1]. Vurderingene av matjordas kvalitet baserer seg på eksisterende kunnskap, befaring, graveprofiler, tidligere jordprøvetaking og analyseresultater av prøvene. I tillegg er sentrale elementer i NIBIOs rapport om planering og jordflytting lagt til grunn i vurderingene [2].

Matjordplanen beskriver dagens tilstand på jorda i Alvika, samt vurderer mottaksarealer det er foreslått å flytte jorda til. Planen beskriver også metode for å ta av, transportere, mellomlagre og legge ut jorda på nye områder på en måte som i minst mulig grad forringer produksjonsevnen til jorda.

Matjorddypet (A-sjiktet) i Alvika er målt til ca. 25 cm basert på to graveprofiler utført av Norsk Landbruksrådgivning i 2023 [3]. Arealet med matjord som beslaglegges er ca. 26,1 daa, dette gir et teoretisk beregnet matjordvolum på 6 775 m^3. Det tapes normalt noe jord under jordflytting, og det trekkes fra et teoretisk tap på 10 %. Da er det ca. 6 100 m^3 matjord tilgjengelig for nye arealer. Det legges ikke opp til intern bruk av jord innenfor planområdet, men at all matjord skal flyttes og brukes til nydyrking eller jordforbedring på andre områder.

Det er vurdert fire aktuelle mottaksarealer å flytte jorda til (se tabell under).

Det er pr. idag planlagt å flytte både A- og B-sjikt fra Alvika til et område på ca. 24 daa på Stette gård ved Stavset. På dette mottaksarealet foreligger det tillatelse til nydyrking og terrengarbeider og det er inngått skriftlig avtale mellom tiltakshaver i Alvika og mottaker om mottak av aktuelle jordmaser.

Ut ifra teoretisk beregnet jordvolum med noe forventet tap under prosessen, og påfylling av et matjordlag på 30 cm rekker matjordvolumet fra Alvik til ca. 20 daa på Stette gård. Dersom man legger ut et matjordlag på 25 cm på Stette gård vil dette rekke til hele arealet på ca. 24 daa.

Prioritering	Område	Areal (daa)	Utlagt tykkelse (cm) A-sjikt	Volum (m^3) A-sjikt
1	4, Stette gård, 548/5	24 daa	25	6 000
2	3, Skodje, 521/1	12,8 daa	30	3 849
3	1, Humla, 52/96	9,1	30	2 730
4	2, Glomset, 508/6 og 507/31	6,8	30	2 040
Sum		**52,7**		**14 619**

Innhold

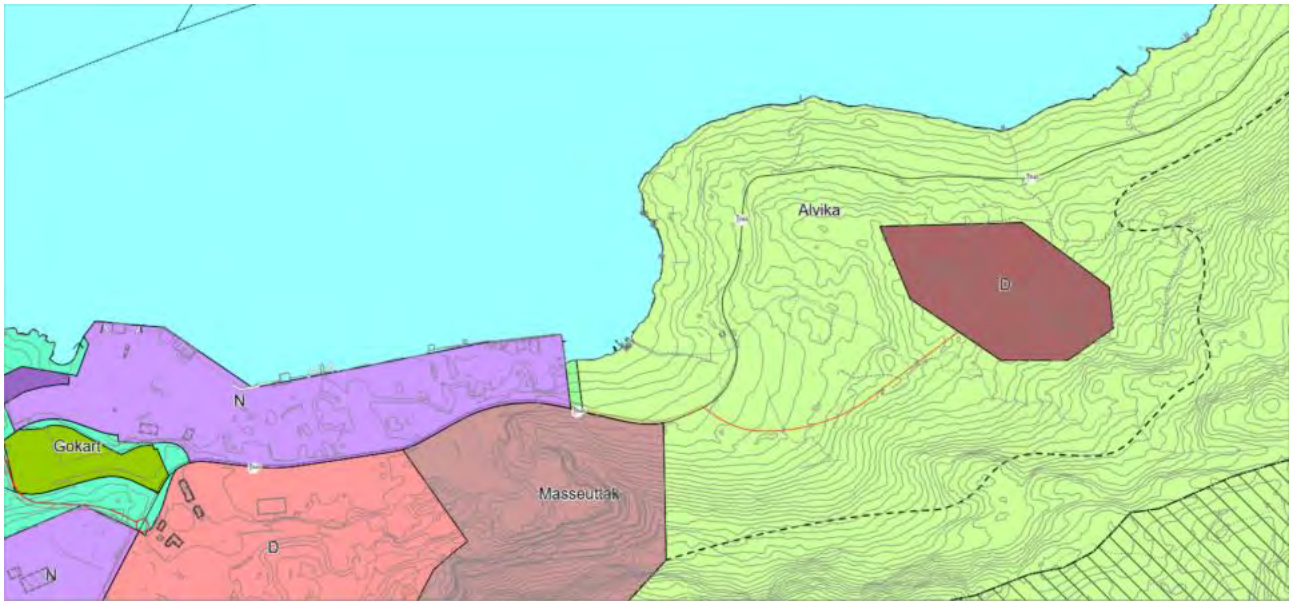
1 Innledning 4
1.1 Bakgrunn 4
1.2 Hvordan forstå dokumentet 4
1.3 Metode og usikkerhet 5
1.3.1 Matjordplan 5
1.3.2 Planteskadegjørere 5
1.3.3 Usikkerhet 6
2 Beskrivelse av matjorda innenfor planområdet 7
2.1 Områdebeskrivelse 7
2.2 Tiltaksbeskrivelse 11
2.3 Jordkvalitet 13
2.4 Planteskadegjørere 14
2.5 Volumberegninger 15
2.6 Bruk av jord i planområdet 15
3 Vurdering og prioritering av mottaksarealer 16
3.1 Mottaksareal 1 – Humla - Hankane, gbnr. 52/96 16
3.2 Mottaksareal 2 – Glomset, gbnr 508/6 og 507/31 19
3.3 Mottaksareal 3 – Skodje, gbnr. 521/1 21
3.4 Mottaksareal 4 – Stette gård, gbnr 548/5 25
3.5 Prioritering og valg av mottaksareal 26
4 Utførelse av jordflyttingen 27
4.1 Forberedelser og planlegging 27
4.2 Gjennomføring 28
4.3 Oppfølging, ferdigstilling og sluttføring av mottaksarealet 29
4.4 Andre forhold 29
5 Referanser 30
Vedlegg 1 31
Vedlegg 2 32
Vedlegg 3 35

1 Innledning

1.1 Bakgrunn

Norconsult Norge AS jobber, på vegne av oppdragsgiver, med regulering av et område til næringspark i Ålesund kommune, Møre og Romsdal. Næringsparken vil kunne tilrettelegge for virksomheter innen logistikk, lager og transport.

Planområdet er i gjeldende kommunedelplan for Ålesund 2016-2028 avsatt til landbruks-, natur- og friluftsformål (figur 1-1).

Figur 1-1: Utsnitt av gjeldende kommuneplan (KPA). Kilde: Ålesund kommune sin kartportal.

Det aktuelle området består i all hovedsak av jordbruksareal og skog. I Møre og Romsdals fylkesstrategi for landbruk 2023-2026 er et av hovedpunktene at produksjonsarealene i landbruket må sikres for framtiden og omdisponeringen av jordbruksareal i fylket skal ned fra dagens ca. 300 daa årlig [4]. Det er derfor utarbeidet en plan for hvordan matjorda kan disponeres.

1.2 Hvordan forstå dokumentet

Dette dokumentet beskriver prinsipper for hvordan matjordlaget (A-sjiktet) skal tas av, håndteres og legges ut slik at ny dyrka mark ikke får varige skader, at sannsynligheten for jordpakking bli så liten som mulig og at god jordbruksproduksjon kan gjenopprettes på nye områder når tiltaket er gjennomført.

Selv om matjordplanen er tilpasset tiltaksområdet og planen for Alvika næringspark, er den bygget på generelle prinsipper for ivaretakelse av dyrkningskvalitet. Planen omfatter matjorda innenfor planområdet.

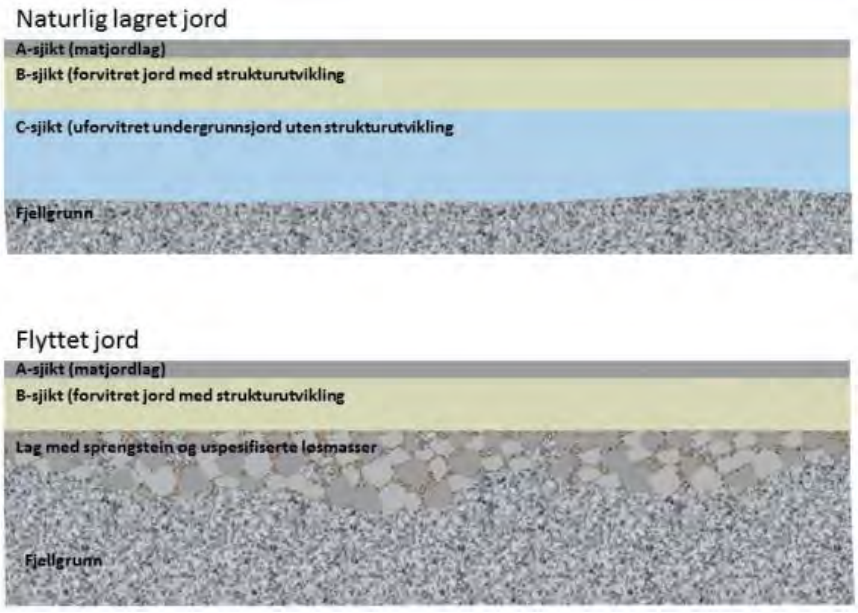
1.3 Metode og usikkerhet

1.3.1 Matjordplan

Denne matjordplanen er basert på malen i Veileder til matjordplan utarbeidet av Vestfold og Telemark fylkeskommune [1]. Innholdet i planen er tilpasset planleggingen av Alvika næringspark. I tillegg er NIBIOs rapport om planering og jordflytting lagt til grunn [2]. Øvrig støttelitteratur ifm. vurdering av jordflytting, planering og erosjon m.m. omfatter bl.a. en NIBIO-rapport om jordmasser [5].

Vurderingene av matjordas kvalitet baserer seg på befaringer utført av Norsk Landbruksrådgivning (NLR) i 2022 og 2023, samt jordprofiler og jordprøver som ble tatt i den forbindelse. Jordprøvene ble analysert for vanlige parametere knyttet til næringsstoffer og andre jordkvalitetsparametere samt tekstur. I tillegg ble det gjennomført en oversiktsbefaring i Alvika og på mottaksarealene i oktober 2025 der matjordhåndtering var hovedtema.

I omtale av matjord og underliggende jordsjikt vil det også bli benyttet betegnelsene A-, B- og C-sjikt. Både sjiktbeskrivelser og prinsipper er vist og forklart i figur 1-2.

Figur 1-2: Prinsippskisse som viser oppbygging av jordprofilet før og etter jordflytting. [2].

1.3.2 Planteskadegjørere

Informasjon om ev. forekomst av floghavre på arealene i planområdet er hentet fra direktehenvendelse til Mattilsynet. Forekomst av PCN er sjekket mot Mattilsynets PCN-register. Se kapittel 2.4 for nærmere detaljer.

1.3.3 Usikkerhet

En klar usikkerhet i de fleste matjordplaner er volumberegningene på jorda som skal tas av. Det er i denne planen funnet et visst matjorddyp basert på tre graveprøver utført av NLR i 2022 og 2023 [3] samt observasjoner i oktober 2025 i gravespor etter kulturminneundersøkelser. Det kan likevel være områder med både tykkere og tynnere sjikt av matjord. Dette kan føre til andre volumer og dermed mer eller mindre jord til mottaksarealene enn det beregningene viser.

Markslagskartet for Alvika er ikke oppdatert, og ved å sammenligne AR5 med flyfoto går det frem at flere områder er nedbygd eller gjengrodd. Disse områdene er trukket ut av arealregnskapet for volumberegningene i denne matjordplanen og beregnet areal er basert på areal som kan drives i dag, og ikke er nedbygd. Det er normalt et lite tap av jord når jord lastes opp og transporteres. Er det direkte opplasting fra jordet på lastebil eller liknende og direkte transport og utlegging på mottaksarealet vil tapet bli lite. Er det imidlertid flere mellomlagringer og mer håndtering av jorda, vil tapet bli gradvis større. Det er derfor viktig å holde antall håndteringer så lavt som mulig. Tap i flytteprosessen kan reduseres med gode planer for massehåndtering.

2 Beskrivelse av matjorda innenfor planområdet

2.1 Områdebeskrivelse

Planområdet ligger i Alvika langs Ellingsøyfjorden, ca. 13 km øst for Ålesund sentrum og ca. 3,5 km nordøst for Moa (se rød markering i oversiktskartet i figur 2-1).

Figur 2-1: Oversiktskart. Alvika er avmerket med rød sirkel til venstre i bildet. Kilde: www.finn.no/map.

Planområdet, som er ca. 110 daa stort, ligger i forlengelse av et etablert industriområde med masseuttak på Bingsa, og ved siden av Alvika massedeponi som er under etablering. Planområdet, slik det var avgrenset ved varsel om oppstart, er markert med rødt i illustrasjonen i figur 2-2. Den nordlige armen som ligger inn til Alvika miljøpark er ikke med i det senere utarbeidede reguleringsplanforslaget.

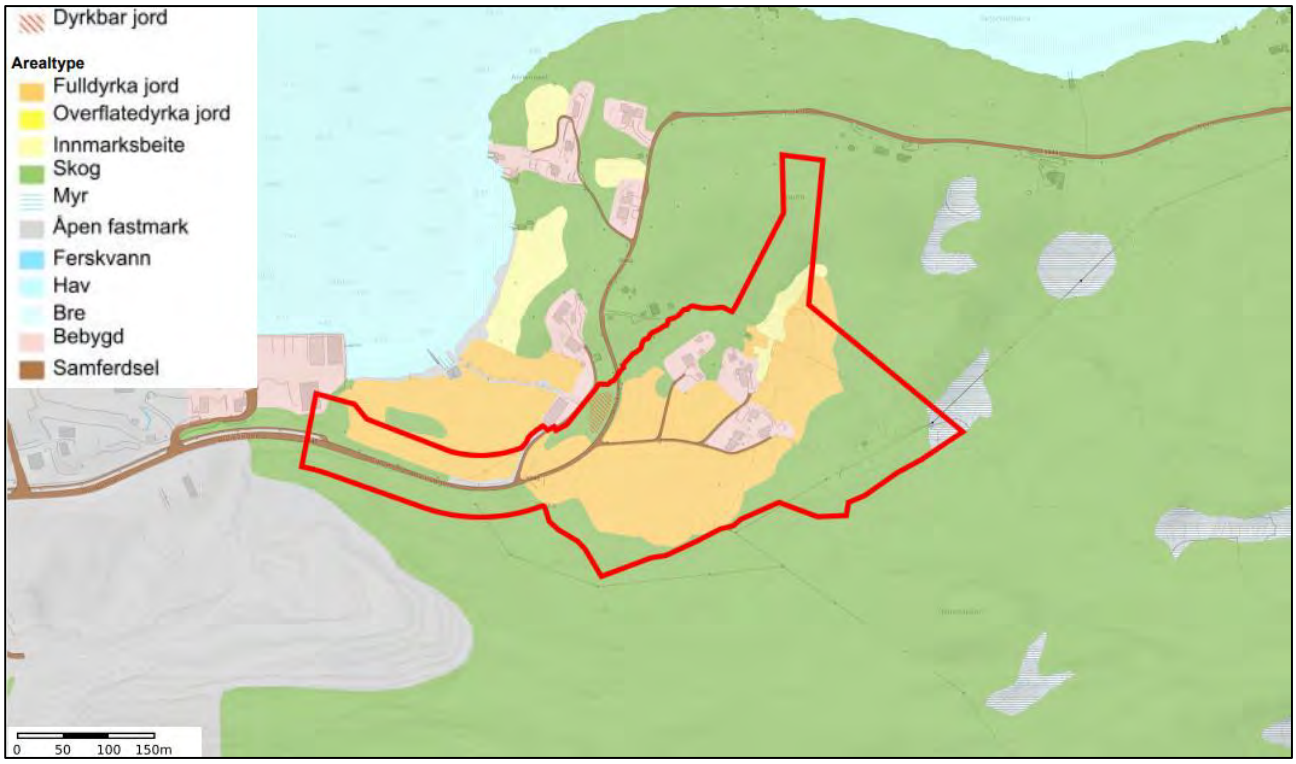
Figur 2-2: Planområdet (slik det var avgrenset ved varsel om oppstart) er markert med rødt. Gjeldende reguleringsplaner i området er vist. Som man ser av kartet er fylkesvegen og adkomstvegen innenfor planområdet regulert tidligere (som en del av reguleringsplanen for massedeponiet).

Området er i kommunedelplan for Ålesund 2016-2028 avsatt til Landbruks-, natur- og friluftsformål (LNF) og består i all hovedsak av dyrka jord og skog. Områdene rundt Ålesund er ganske kupert, og jordbruket her ligger derfor spredt i daler langs sjøen. Alvika er også et slikt område (se figur 2-3). Her er det totalt 75 daa registrert som jordbruksareal (fulldyrka, overflatedyrka og innmarksbeite) i NIBIOs arealressurskart [6] fordelt på flere landbrukseiendommer.

Figur 2-3: Arealressurskartet over området rundt Alvika viser at det er relativt langt mellom jordbruksområdene her. Kilde: NIBIO Kilden.

I NIBIO Kildens markslagskart er det tegnet opp ca. 44 daa jordbruksareal innenfor varslet planområdet i Alvika (Figur 2-4). Dette er imidlertid ikke lenger situasjonen sammenliknet med nyeste flybilder og befaring på området. Noe av arealene er nedbygd med blant annet vei (figur 2-5), og noe er gjengrodd. I tillegg er regulert plangrense redusert i forhold til plangrense ved varsel om oppstart.

Figur 2-4: Visuell fremstilling av planområde (slik det var avgrenset ved varsel om oppstart) for Alvika Næringspark og arealressurskartet. Kilde: NIBIO Kilden.

Figur 2-5: Dronebilde som viser dagens situasjon.

Basert på nyeste flyfoto og befaring i området er det beregnet ca. 36 daa fulldyrka jord innenfor varslet planområde i Alvika. Dette inkluderer et areal på 830 m^2 med *dyrkbar* jord på området som tidligere er dyrka (figur 2-6). Arealene nord for fylkesvegen er imidlertid allerede regulert i gjeldende reguleringsplan for Alvika massedeponi (se Figur 2-2). Nord for vegen er det kun det arealet som går ut over allerede godkjente reguleringsplan som er regnet med i oversikten over beslaglagt areal (se Figur 2-8).

Jorda ligger i nordvestvendt helling og en høyde over havet fra ca. 30 til ca. 60 meter [3].

Figur 2-6: Oppmålte arealer med jordbruksjords innenfor varslet planområde.

Jorda i planområdet er i dag ikke i drift på grunn av ulemper fra nærliggende næringsvirksomhet. Like vest for planområde ligger det et steinbrudd og pukkverk. Herfra kommer det en del støv over planområdet når det blåser fra vest/sydvest. Det ligger også et asfaltverk og pukkverk nede ved sjøen, vest for planområdet. Herfra kommer det sterk asfaltlukt når det blåser vest/nordvest.

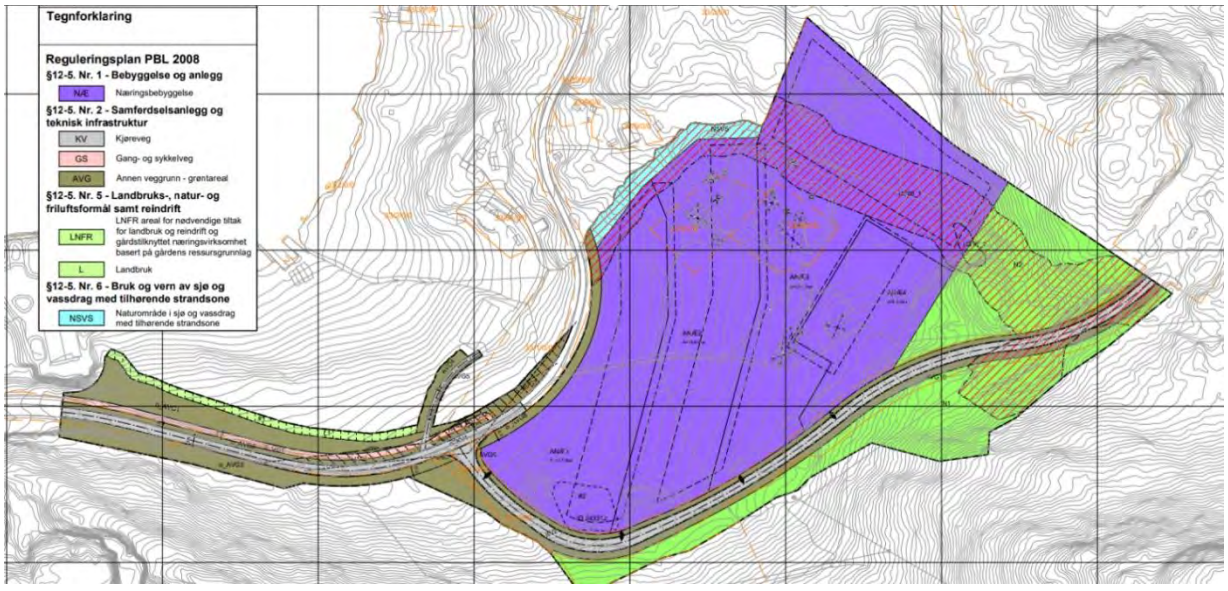
2.2 Tiltaksbeskrivelse

Alvika Næringspark AS ønsker å regulere for utvikling av en næringspark i Alvika, se Figur 2-7.

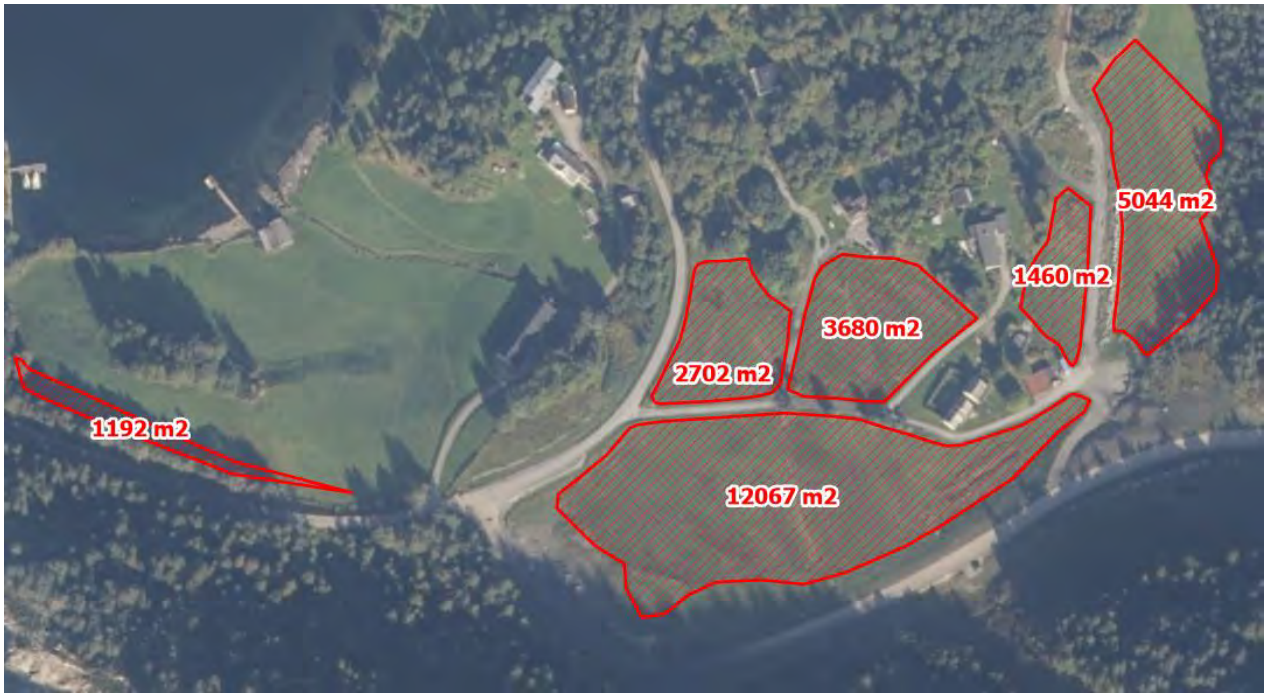
Figur 2-7: Illustrasjon av en mulig maksutbygging. Kilde: Margarida Pais arkitektur / CK Nor Bygg AS.

Planområdet foreslås regulert til næringsbebyggelse, samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur, LNF-område og bruk og vern av sjø og vassdrag. Ny reguleringsplan (se Figur 2-8) har med allerede regulerte og utbygget veger i området.

Figur 2-8: Plankart utarbeidet av Norconsult Norge AS våren 2026.

Allerede regulert areal til veg regnes derfor ikke med i oversikten over beslaglagt dyrka mark. Figur 2-9 viser at ca. 26,1 daa dyrka mark reguleres til andre formål enn LNF.

Figur 2-9. Angitte områder i rød skravur viser dyrka arealer som dekkes av andre arealformål enn LNF i forslag til reguleringsplan, og som ikke allerede er «gått tapt» i forbindelse gjeldende reguleringsplan for massedeponiet. Samlet arealtap av dyrka mark er beregnet til ca. 26,1 daa.

2.3 Jordkvalitet

Jorda i området er ikke jordsmonnklassifisert i NIBIO Kilden. Under befaringen i oktober 2025 ble det målt et jorddyp på matjordlaget på ca. 25 cm i noen gravespor etter kulturminneundersøkelsene (figur 2-10).

Figur 2-10: Matjordlaget er ca. 25 cm tykt.

Norsk Landbruksrådgivning (NLR) har gravd jordprofiler og tatt ut jordprøver av jorda i Alvika i 2022 og 2023, dette er oppsummert i rapport utarbeidet av NLR [3]. Det ble også den gangen målt et A-sjikt med dybde på 25 cm. B-sjiktet (figur 2-10) ble målt fra 25 cm dyp til ca. 80 cm dyp. Fra rapporten beskriver forfatteren at det er lite stein både i A- og B-sjiktet. Det er stedvis mer stein fra ca. 50 centimeters dyp i B-sjiktet. Analysene av jordprøvene som ble tatt i 2023 viser at jorda består av siltig mellomsand, med middels innhold av organisk materiale og lavt innhold av leire (analyseresultater finnes i vedlegg 2). Dette legges til grunn i videre vurderinger av mengde og kvalitet på jorda i området.

Figur 2-11: Typisk grunt jordprofil like ved det det gamle hovedhuset. Sand, grus og litt stein i B-sjiktet. Foto: 02.10.2025.

2.4 Planteskadegjørere

Mattilsynet bekrefter i e-post at det ikke er noen eiendommer i hele Ålesund kommune som står oppført i floghavreregisteret (vedlegg 1). Det er dermed ikke registrert floghavre på eiendommen det skal flyttes jord fra.

Eiendommene er ikke registrert i PCN-registeret (sist oppdatert ved utgangen av 2023). Det er kun en eiendom i hele Ålesund kommune som er registrert med PCN, og denne ligger i et boligfelt langt unna det aktuelle arealet. Det dyrkes heller ikke potet på området, eller i umiddelbar nærhet. Sannsynligheten for å finne PCN i jorda vurderes derfor som svært liten, og det vurderes at det ikke er behov for å ta ut PCN-prøver i forbindelse med matjordplanen.

2.5 Volumberegninger

Gjennomsnittlig jorddyp for matjordlaget, A-sjiktet, er målt til 25 cm under feltbefaring utført av Norsk Landbruksrådgivning i 2023 og er basert på graving av tre jordprofiler på ulike steder på gbnr. 33/1 [3].

Totalt areal med matjord i Alvika som kan være aktuelt for flytting er ca. 26,1 daa. Dette utgjør et volum på ca.:

A-sjikt: 26 100 m^2 * 0,25 m = 6 525 m^3

Ved flytting av jord vil det alltid tapes noe jord. Tapet er som regel høyere ved mellomlagring av jorda og håndtering i forbindelse med dette når den flyttes. I dette prosjektet må man regne med minst én mellomlagring, da det er arealer som må beredes før matjorda skal legges på og det er såpass mye matjord som skal flyttes, at det neppe vil foregå i en eneste prosess. Vi regner derfor inn et tap på 10 % matjord. Da vil det være tilgjengelig:

A-sjikt etter 10 % svinn: 5 873 m^3

Rotsonelaget, B-sjiktet, ble målt av landbruksrådgivningen under sin befaring i 2023, og ble observert fra ca. 25 cm - 80 cm, det vil si at det har en antatt gjennomsnittlig tykkelse på ca. 55 cm [3]. Med et areal på ca. 26,1 daa utgjør volumet av B-sjiktet ca.:

B-sjikt: 26 100 m^2 * 0,55 m = 14 355 m^3

Det er i matjordplanen ikke laget noen konkret plan for hvor mye av B-sjiktet som skal flyttes. Volumberegningen er derfor i første rekke utført for å synliggjøre hvilke masser som er tilgjengelig. Det er usikkerhet rundt volumet da antatt tykkelse av B-sjiktet er et gjennomsnitt basert på et fåtall punkter.

2.6 Bruk av jord i planområdet

Det er ikke tenkt å benytte jordbruksjorda i Alvika innenfor planområdet. Dersom det skal benyttes jordmasser i planområdet vil det hentes fra massedeponiet i øst.

3 Vurdering og prioritering av mottaksarealer

Det er vurdert fire ulike mottaksarealer for matjorda fra Alvika. Alle områdene ligger et stykke unna (mellom 10 og 25 km). Tre aktuelle mottaksarealene ble befart den 2. oktober 2025. Det siste området, område 4, er ikke befart av Norconsult.

For mottaksareal 1 og 2 er det søkt om nydyrking. Nydyrking er innvilget for mottaksareal 1. Det må også søkes om nydyrking på mottaksareal 3, og søknadene må innvilges før jorda eventuelt kan flyttes til areal 2 og 3. Mottaksareal 4 har godkjent plan for nydyrking og terrenginngrep.

Det legges i utgangspunktet opp til at det legges ut en matjordtykkelse på 30 cm på mottaksarealene. Ved riktig utførelse av jordflytting og oppbygning av jordprofilet på mottaksarealene, samt god drenering, vil dette være et godt grunnlag for en økt produksjon på arealene jorda flyttes til, sammenlignet med produksjonen på arealene i Alvika i dag. Utlagt tykkelse av matjord kan tilpasses, men bør ikke bli mindre enn 25 cm.

3.1 Mottaksareal 1 – Humla - Hankane, gbnr. 52/96

Området ligger på øya Humla, like sørøst for Ålesund sentrum, og ca. 11 km i kjøreavstand fra planområdet i Alvika. Området er på 9,1 daa totalt og er registrert som jorddekt fastmark i AR5 (figur 3-1). Det er ikke registrert som dyrkbart.

Figur 3-1: Arealet er i AR5 klassifisert som jorddekt, åpen fastmark.

Ut ifra flyfoto (figur 3-2) og befaring er området tresatt. Det er søkt om nydyrking av 9,1 daa, og nydyrking med jorda fra Alvika vil være med å styrke driftsgrunnlaget på gården jorda flyttes til.

Figur 3-2: Flyfoto av arealet som er aktuelt å nydyrke.

Området avgrenses i vest mot et gammelt steingjerde og i øst mot mer lavereliggende områder uten markerte terrengformer. Det er et relativt åpent terreng dominert av markvegetasjon med lyng. Mot øst er det økende fuktighet i jordsmonnet. Arealet er i NIBIO Kilden klassifisert som åpen fastmark, men er delvis tresatt med spredt oppslag av furu med noe mer løvtrær på tørrere partier (figur 3-3).

Figur 3-3. Et relativt åpent parti i det foreslåtte mottaksområdet dominert av lyng med noe furu og einer. Foto: 02.10.2025.

Den øvre delen av jordsmonnet ble undersøkt ved jordstikk som ga jordstikkdybde på inntil 50 cm. Jordstikkene viste varierende dybde til mineraljord og fjell eller stein. I hovedsak ble det observert dybder på ca. 25 cm før man kom ned til et tydelig mineraljordlag (figur 3-4), men det er stor variasjon med en del stein og andre steder der det er grunnere til mineraljorda. De første ca. 5 cm er et tydelig organisk sjikt der mose stedvis er dominerende i fuktige områder mellom tørrere tuer. Deretter er det en overgang med organisk rik jord iblandet mineraljord ned til mineraljordlaget.

Figur 3-4: Et typisk jordstikk inne i tiltaksområdet viser overgang fra organisk jord (O-sjikt) til et dominerende sjikt av mineraljord på ca. 25 cm dyp.

På området må det fjernes noen trær, og eventuelt røtter og større steiner etter behov, før påfylling av masser. På området er det behov for påfylling av masser som skaper et tilstrekkelig plant areal egnet for maskinell landbruksdrift. Deretter må det legges på et jordlag med B-sjiktskvalitet på minst 30 cm før tilførsel av et matjordlag, A-sjikt, på ca. 30 cm. Ifølge nydyrkingssøknaden er det planlagt å tilføre 6 464 m^3 med masser fra Alvika til Humla. Av søknaden ser det ut til at oppfyllingen har varierende høyde på mellom ca. 50 cm og ca. 2 meter, etter utforming på underliggende terreng.

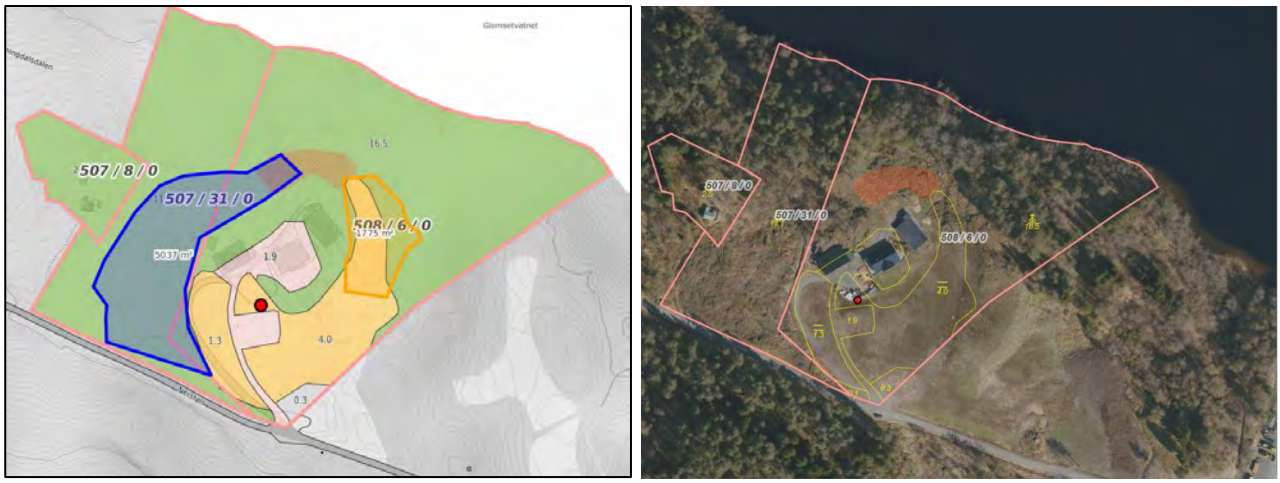
Behov A-sjikt: 9 100 m^2 * 0,30 m = 2 730 m^3

Før oppfylling på arealene må det organiske rike laget av toppjord som finnes på mottaksarealet tas av og brukes som tilslag til matjordlaget dersom det er volumer som er reelt avtagbare etter stein- og stubbebryting.

Plan for drenering er i henhold til nydyrkingssøknaden at vannet skal ledes gjennom skålegrøfter langs vei og videre til en eksisterende naturlig senkning. Hovedmålet er at mesteparten av overvannet skal infiltreres i grunnen.

3.2 Mottaksareal 2 – Glomset, gbnr 508/6 og 507/31

Området ligger i Skodje, ca. 24 km kjørevei fra planområdet i Alvika. Planen er nydyrking ved å planere og fylle opp i to områder og deretter legge tilkjørt matjord på toppen. Bruksformålet er i første rekke beite og slått for lokalt dyrehold. Tiltaket er planlagt i to områder, et område på 5 daa i vest og et område på 1,8 daa i øst (figur 3-5).

Figur 3-5: Omsøkt oppfylling på gbnr. 508/6 og 507/3.

På vestsiden er skogen hugget, og det er relativt kupert terreng med en del stor stein i dagen og et tydelig fall mot nordøst (figur 3-6). Oppfylling og tilrettelegging her vil i hovedsak resultere i nydyrking. I NIBIO Kilden fremstår litt av arealet i vest som dyrkbart, men er i realiteten ikke det da feltet som er indikert er for bratt og smalt.

Figur 3-6. Område for oppfylling og deretter utlegging av matjord mot vest. Stein og stubber må brytes først. Foto: 02.10.2025.

I øst er det dag beite et stykke før det går over i udyrket område med betydelig fall mot nord (figur 3-7). Jorda her er i dag vassjuk og har mye innslag av sivarter. Oppfylling med jord her vil være en kombinasjon av jordforbedring mot syd og oppfylling og nydyrking mot nord. Nydyrkingsdelen vurderes til ca. 1 daa og jordforbedring til ca. 0,8 daa.

Figur 3-7: Bilde av den østre delen. Jorda er vassjuk med mye innslag av siv. Foto: 02.10.2025.

Påfylling av jordbruksjord fra et annet område på et område som allerede benyttes til jordbruk, gir i prinsippet en netto nedgang i potensielt dyrka areal. Påfyll av fruktbar jord fra andre området kan likevel gi en produksjonsøkning på skrinne arealer.

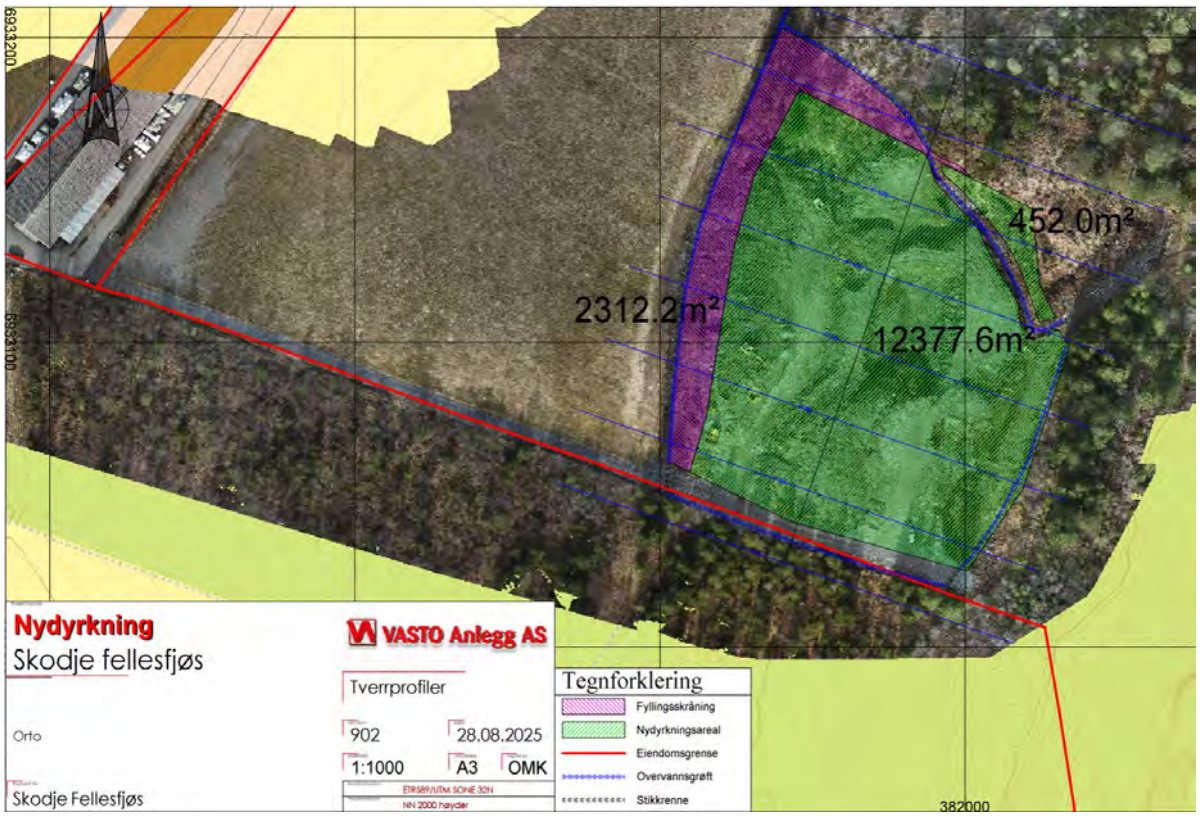
Området i vest er ikke definert som dyrkbart, og vil gi en netto økning i dyrka areal. Arealet må brytes for stor stein og røtter. Deretter må det fylles på med morenejord eller andre kvaliteter før tilførsel av det nest siste laget som må ha B-sjiktskvalitet. Når ønsket terrengflate med B-sjiktskvalitet er etablert tilføres et matjordlag på ca. 30 cm.

For begge oppfyllingsarealene må det organiske rike laget av toppjord tas av og brukes som tilslag til matjordlaget dersom det er volumer som er reelt avtagbare etter stein og stubbebryting.

Behov for A-sjikt: 6 800 m2 * 0,30 m =2 040 m^3

3.3 Mottaksareal 3 – Skodje, gbnr. 521/1

Området ligger i Skodje, ca. 20 km i kjøreavstand fra planområdet i Alvika. Her drives det aktivt med melkekyr i samdriftsfjøs. Selve mottaksarealet ligger øst for den dyrkede marka og ligger delvis på arealer som er klassifisert som dyrkbare. Det er søkt om nydyrking på arealet (figur 3-8).

Figur 3-8. Planområdet for nydyrking, selve nydyrkingsarealet, der det skal fylles på A-sjikt, er farget grønt. Kilde: Vasto anlegg AS.

På arealet er det tilkjørt betydelige masser (figur 3-9). Fyllingsfoten mot vest fremstår som avsluttet mot åpen landbruksgrøft (figur 3-10), og mot øst er oppfylte masser avsluttet mot fjell i dagen. Under befaringen fremsto massene som mineraljord dominert av sand (figur 3-11). I tillegg er det varierende mengder med grus, stein og kvist/mindre røtter i massene.

Figur 3-9. Området består av tilkjørte rene masser. Foto: 02.10.2025.

Figur 3-10. Skråningskant mot nordvest. Massene ser ut til å ha tilslag av organiske masser, antagelig toppmasser fra arealet der massene kommer fra. Det ligger en åpen grøft mellom eksisterende dyrka mark og fyllingsfoten. Foto: 02.10.2025.

Figur 3-11. Et typisk bilde fra massene som er lagt ut. Det er i hovedsak mye sandige masser med noe grus og stein i varierende størrelser. Foto: 02.10.2025.

Ved tilrettelegging for nydyrking av arealet må disse massene planeres ut og gis et fall mot vest (figur 3-12). Skrånende terreng og sandige masser kan være selvdrenerende, men behovet for ytterlige landbruksdrenering bør vurderes i forbindelse med søknad om nydyrking. Det legges til grunn at det etableres fulldyrkede arealer der hovedproduksjonen er gras.

Figur 3-12. Bilde fra sentralt i området for mottatte masser tatt mot vest. Foto: 02.10.2025.

Mineraljordlaget som blir liggende etter planering fremstår som tilstrekkelig til å fungere som B-sjikt. De fremstår som mer homogent sandige enn B-sjiktsmassene i Alvika. Påfylling av et matjordlag (A-sjikt) på 30 cm på toppen, bør derfor være tilstrekkelig for å etablere arealer godt egnet for grasproduksjon. Behovet for matjord fra Alvika blir dermed ca.:

A-sjikt: 12 830 m^2 * 0,30 m = 3 849 m^3

3.4 Mottaksareal 4 – Stette gård, gbnr 548/5

Mottaksarealet er Stette gård som ligger på Stavset, ca. 20 km kjøreavstand nordøst for Alvika. Området omtales også som Stavsetgjærde i noen dokumenter. Mottaksarealet er vist i figur 3-13. Oppmålt areal er ca. 24 daa, men det gjøres oppmerksom på at arealtallet som foreligger i andre saksdokumenter (se under) kan være annerledes.

Det foreligger godkjent søknad om nydyrking og terrenginngrep gitt av Ålesund kommune (sak 389/22). Fristen for ferdigstillelse er forlenget av Ålesund kommune i delegert sak 231/25 datert 25.03.2025.

Figur 3-13. Mottaksarealet på Stette gård på Stavset, gbnr. 548/5. Flybilde fra september 2025. Kilde: norgeskart.no.

Det foreligger skiftelig avtale mellom mottakende grunneier og tiltakshaver i Alvika på mottak av aktuelle jordmasser. Avtalen er forelagt Norconsult, men ikke gjengitt i denne matjordplanen. Det er derfor i denne matordplanen ikke gjort nærmere undersøkelser at mottaksarealet eller gjort vurderinger av hva som må til for å etablere god fulldyrka jord på mottaksarealet. For vurdering av egnethet for mottak vises det til uttalelse fra Nordre Sunnmøre landbrukskontor datert 22.03.2026 (vedlegg 3).

Det er gjort avtale om mottak av inntil 34 daa matjord fra Alvika. I tillegg er B-sjikt fra Alvika også planlagt flyttet til mottaksarealet etter behov.

Behovet for matjord fra Alvika dersom et mottaksareal på 24 daa legges til grunn blir dermed ca.:

A-sjikt: 24 000 m^2 * 0,30 m = 7 200 m^3

Fra Alvika er det beregnet at det kommer ca. 5 900 m^3 A-sjikt. Dersom man istedet legger ut ca. 25 cm vil dette holde til ca. 24 daa. Mottaksarealet har altså kapasitet til å ta imot større volumer av A-sjikt enn det som teoretisk beslaglegges i Alvik som følge av reguleringsforslaget.

Kravet til tykkelsen på utlagt matjord på dette mottaksarealet kan være regulert gjennom godkjent plan for nydyrking.

3.5 Prioritering og valg av mottaksareal

I tabell 3-1 fremgår prioriteringen av mottaksarealene for jorda fra Alvika. Prioriteringen er basert på en vurdering av nytten jorda vil utgjøre på det aktuelle området.

Tabell 3-1: Prioritering av mottaksarealer for jordbruksjorda fra Alvika.

Prioritering	Område	Areal (daa)	Utlagt tykkelse (cm) A-sjikt	Volum (m^3) A-sjikt
1	4, Stette gård, 548/5	24 daa	25*	6 000*
2	3, Skodje, 521/1	12,8 daa	30	3 849
3	1, Humla, 52/96	9,1	30	2 730
4	2, Glomset, 508/6 og 507/31	6,8	30	2 040
Sum		**52,7**		**14 619**

*Tallene er avrundet. Ca. 24,5 cm vil gi ca. 5 900 m som er beregnet volum fra Alvika.

1. Stette gård (548/5) prioriteres som beste alternativ da det etter landbruksfaglige vurderinger både i nevnte brev fra Nordre Sunnmøre landbrukskontor og brev fra Norsk landbruksrådgivning vurderes som et godt egnet mottaksareal. Her foreligger det også godkjent plan for nydyrking og terrenginngrep samt skriftlig avtale om mottak mellom tiltakshaver i Alvika og mottaker på Stavset.
2. Gbnr. 521/1 er et stort og aktivt samdriftsfjøs med melkekyr. Her vil jorda kunne utnyttes som grunnlag for dyrking av fôr eller beite for samdrifta.
3. På gbnr. 52/96 på Humla er det også et aktivt husdyrbruk, med storfe og sau, som ønsker jord fra prosjektet i Alvika. Her er det søkt om nydyrking av et areal på 9,1 daa med jorddekt fastmark, som ikke er registrert som dyrkbart.
4. På Glomset, gbnr. 508/6 og 507/31 er primærbehovet for jorda fra Alvika jordforbedring av eksisterende jordbruksjord, men også et lite felt med nydyrking. Det er et område som i dag er ganske vassjukt, og benyttes til beite. Det er også beitebruk som et tiltenkt fremover.

I prinsippet er det et lite underskudd på jordmasser for å dekke behovet på valgt mottaksareal på Stette gård. Ved å justere utlagt tykkelse av A-sjikt til ca. 25 er det likevel nok til 24 daa.

Behovet for B-sjikt på mottaksarealet er ikke vurdert i denne matjordplanen. Det er imidlertid teoretisk tilgjengelig et volum som kan tilføre ca. 50 cm B-sjikt på mottaksarealet.

4 Utførelse av jordflyttingen

Føringer gitt i dette kapittelet er tilpasset Alvika. For mottaksarealer der det allerede er gitt tillatelse til nydyrking og terrengarbeider kan det foreligge andre bestemmelser og føringer i tillatelsen. Følgende gjennomgang gir derfor generelle føringer som bør følges dersom det ikke er gitt andre bestemmelser for mottaksarealet.

NIBIOs beskrivelser av jordsjikt og prinsipper for jordflytting er lagt til grunn i dette kapittelet. Se kapittel 1.3 for nærmere forklaring.

Noen viktige hovedprinsipper for jordflytting er:

- Unngå sammenblanding av A- og B-sjikt og eventuelle andre jordmasser.
- Unngå tap av jord og jordkvalitet av A- og B-sjikt.
- Unngå forsøpling og forurensning av A- og B-sjikt.
- Unngå jordpakking, i dette tiltaket spesielt på mottaksarealet.

Under følger ytterligere og mer detaljerte føringer for flytting og eventuell mellomlagring av matjord.

4.1 Forberedelser og planlegging

Opplæring

- Entreprenør (maskinførere og anleggsleder) skal før avtak av jord på jordbruksarealer gis et kort kurs i håndtering av dyrka jord i prosjektet. Temaene skal minimum være jordpakking, identifikasjon av sjiktskiller (identifisert ved prøvegraving), hvordan håndtere matjord slik at det blir minst mulig tap og tiltak for å hindre spredning av planteskadegjørere. Kursholderen må ha jordbruksfaglig kompetanse.

Floghavre og andre planteskadegjørere

- Anleggsmaskiner og annet utstyr som har vært brukt på områder med mulig forekomst av floghavre skal vaskes og rengjøres tilstrekkelig før bruk i dette jordflyttingsprosjektet. Dette punktet er av mindre betydning her det det ikke er registret floghavre i Ålesund kommune.

Det er ikke kjent at det er floghavre eller andre planteskadegjørere på hverken avgiverareal i Alvika eller de planlagte mottaksarealene.

Det er likevel slik at både tiltakshaver og entreprenør har ansvar for å hindre at alvorlige planteskadegjørere og ugress spres fra eiendommen. Matlovens § 18 stiller krav om at det utvises nødvendig aktsomhet, slik at det ikke oppstår fare for utvikling eller spredning av planteskadegjørere. Det må derfor vurderes tilstrekkelig rengjøring av maskiner som brukes i anlegget.

Tidspunkt for avtaking, flytting og utlegging av matjord

- Avtaking, transport og utlegging av jord må foregå under tørre forhold for å minimere faren for jordpakking av underliggende lag eller kompaktering og sammenklining av avtatte jordsjikt.
- Avtaking og utlegging på frossen mark kan aksepteres i spesielle tilfeller.

- Dersom det ikke er mulig med direkte flytting av matjorda fra avtaking via lastebil/dumper e.l. til mottaksarealene må det planlegges for mellomlagring.

4.2 Gjennomføring

Avtak av matjordlag

- Avtak av jordlag må skje nøyaktig sjikt for sjikt.
    - A-sjikt må tas av nøyaktig mot rotsonelaget (B-sjikt). Dybden på sjiktskillet mellom A- og B-sjikt i Alvika er målt til ca. 25 cm, men dybden kan variere med terrenget og jordtype. Jorden håndteres slik at sjiktene ikke blandes i alle faser av jordflyttingen. Slik nøyaktig avtak kan ikke skje på frossen mark der også overgangen mellom A- og B-sjikt er frossen.
    - B-sjikt må tas av nøyaktig mot undergrunnsjord (C-sjikt). Dybden på sjiktskillet mellom B- og C-sjikt er i Alvika målt til ca. 50-80 cm dyp. Denne dybden kan også variere med terrenget.
    - All jord fra A- og B-sjikt håndteres slik at sjiktene ikke blandes i alle faser av jordflyttingen.
    - Slik nøyaktig avtak kan ikke skje på frossen mark der også overgangen mellom A- og B-sjikt eller B- og C-sjikt er frossen.

- Matjorda må være fri for stor stein og liknende før utlegging på mottaksarealet. Det er ikke observert noe særlig stor stein i jorda i Alvika, men finner man mye større stein gjelder følgende:
    - Solding av jord for fjerning av stein ved behov. Gjennomføres solding er målsettingen at stein over ca. 6 cm fjernes.

- Jordpakking av jord som skal tas av og flyttes må unngås. Man unngår jordpakking ved å ikke kjøre tunge maskiner oppå jorda som skal tas av og flyttes. Jordpakking skjer hvis man benytter tunge maskiner på fuktig jord, og jorda håndteres slik at den klines til eller bearbeides slik at lufta presses ut av porene i jorda. Silt- og leirjord er mer utsatt for jordpakking enn sandjord.

- Maskinbruken må tilpasses forholdene når matjorda som skal flyttes skal tas av og håndteres, slik at man unngår jordpakking og jordas produksjonsevne opprettholdes. Avtak bør fortrinnsvis skje med gravemaskin.

Mellomlagring av matjord

Det anbefales å kjøre jorda direkte til mottaksarealet for å unngå at jordas produksjonsevne forringes under mellomlagring. Videre vil jordtapet bli lite ved direkte transport. Jordtapet øker normalt ved å flytte på jorda flere ganger. Det kan likevel oppstå forhold som gjør at jorda må mellomlagres. Mellomlagring bør skje i tråd med følgende punkter:

- Matjord mellomlagres på fiberduk eller helst et 5 cm lag med sand eller flis for å skille matjorda fra andre underliggende jordmasser. Ved mellomlagring av matjord på stedlig matjord er et slikt skille ikke nødvendig.

- Ranker bør ikke legges høyere enn 3 meter.

- Matjord og rotsonelag må lagres sjikt for sjikt, dvs. egne ranker med A-sjikt og B-sjikt.

- Jord som blir liggende lagret i vekstsesongen skal tilsås med rasktvoksende grasarter som raigras og/eller engsvingel. Dette for å beskytte jorda mot erosjon og utvasking samt redusere oppslag av annet ugras.
- For jord som mellomlagres over flere vekstsesonger skal det gjennomføres skjøtsel av tilsådd vegetasjon slik at det ikke oppformeres ugras eller andre planteskadegjørere.

Utlegging av matjord

- Det må legges opp til naturlig komprimering/sammensynking av utlagt jord. Jord skal ikke klappes eller komprimeres, men strøs/legges utover uten komprimering.
- Utlegging av matjord skal bare skje når jorda er tilstrekkelig tørr og faren for jordpakking både av matjorda og underliggende B-sjikt er liten. Fortrinnsvis tørre perioder på vår/forsommer eller tørre perioder etter normal høstingstid. Det kan vurderes utlegging på frossen mark på mottaksarealene dersom prinsippene om jordpakking og øvrige målsettinger opprettholdes.
- Maskinbruken skal tilpasses forholdene for å unngå jordpakking. Det skal i minst mulig grad kjøres anleggsmaskiner på nylig utlagt jord, herunder også maskiner som brukes til utlegging. Utlegging bør fortrinnsvis skje med gravemaskin.

4.3 Oppfølging, ferdigstilling og sluttføring av mottaksarealet

Oppfølging og ansvar knyttet til gjennomføring av jordflyttingen følger av inngåtte avtaler mellom tiltakshaver og mottakerne.

Tidsfrister for ferdigstilling av mottaksarealet

- Det er en målsetting at all jord er lagt ut så fort som mulig, og senest ett år etter at nødvendig uttransport av masse fra planområdet er utført. De grunnleggende arbeidene på mottaksarealene må likevel være utført før matjorda kan legges ut.
- Mottaksarealet er å anse som fullt ut ferdigstilt når all jord er lagt på plass og alle arealer er ryddet og tilrettelagt for jordbruksdrift igjen.

4.4 Andre forhold

Jordflytting må ofte klareres med offentlig forvaltning i forhold til forurensningsforskriften, nydyrkingsforskriften og plan- og bygningsloven. Det forutsettes at dette er hensyntatt når det er søkt om nydyrking, og at det foreligger nødvendig tillatelser etter gjeldene lovverk før flytting av matjorda gjennomføres.

5 Referanser

[1] Vestfold og Telemark fylkeskommune, «Veileder til matjodplan,» Vestfold og Telemark fylkeskommune, 2022.

[2] A. &. H. T. Hauge, «Planering og jordflytting - Utførelse og vedlikehold.,» NIBIO, 2017.

[3] O. M. Synnes, «Framtidig bruk av gardsbruket Alvika, 1507 31/1,» Norsk Landbruksrådgivning, Ålesund, 2023.

[4] Statsforvalteren i Møre og Romsdal, «Fylkesstrategi for landbruk i Møre og Romsdal 2023-2026,» 2022. [Internett]. Available: https://www.statsforvalteren.no/contentassets/6e7dd926121c408b871f19d4e09057da/fylkesstrategi-for-landbruk-i-more-og-romsdal---hoyringsutkast.pdf. [Funnet 2025].

[5] T. Torsteinsen, A. Johansen, O. M. Synnes og S. Øpstad, «Jordmasser. Fra problem til ressurs - Ta vare på matjorda.,» Norsk Landbruksrådgivning/NIBIO, 2022.

[6] NIBIO, «Kilden,» NIBIO, 23 september 2025. [Internett].

Vedlegg 1

E-postkorrespondanse med Mattilsynet

Floghavreregisteret

Fra TD Planter - Innsatsvarer <innsatsvarer@mattilsynet.no>
Dato to. 25.09.2025 11:12
Til Johanne Dolven <Johanne.Dolven@norconsult.com>

You don't often get email from innsatsvarer@mattilsynet.no. Learn why this is important

Hei!

Det er ingen eiendommer som er registrert med floghavre i Ålesund kommune.
Ved flytting av jord bør man også se på om det er registrert PCN, dette registeret ligger åpnet på våre hjemmesider: PCN-register | Mattilsynet.

Med vennlig hilsen

Wenche Skjei Helgesplass
seniorinspektør

Mattilsynet, tilsynet
avdeling planter
Telefon: +47 22 77 91 19 / +47 41 50 04 65
Besøksadresse: Otto Nielsens veg 12, Trondheim
Kontakt Mattilsynet

Mattilsynet

Fra: Johanne Dolven <Johanne.Dolven@norconsult.com>
Sendt: tirsdag 23. september 2025 13:48
Til: Postmottak <postmottak@mattilsynet.no>
Emne: Floghavreregisteret

You don't often get email from johanne.dolven@norconsult.com. Learn why this is important

Hei!

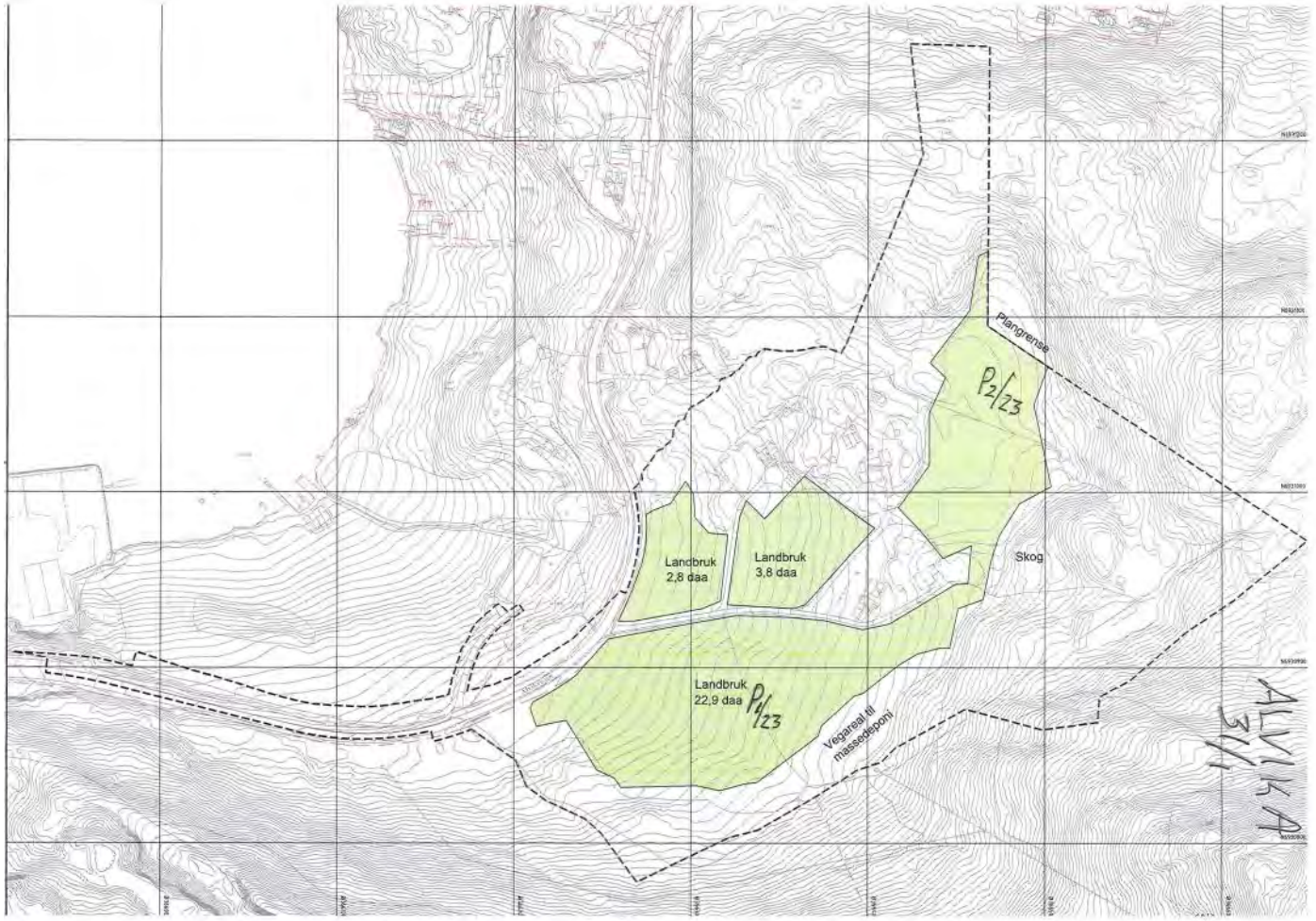
Jeg jobber med en matjordplan der det muligens skal flyttes noe jord. I den forbindelse lurer jeg på om følgende eiendommer i Ålesund kommune står oppført i floghavreregisteret:

- 1508 - 33/1
- 1508 - 33/2

På forhånd: Takk!

Vedlegg 2

Kart over jordprøvepunkter og analyseresultater fra Alvika.

Norconsult

ANALYSERAPPORT

AR-23-NF-003690-01

Alvika Næringspark AS
Breivikvegen 3 C
6018 Ålesund
Attn: Steinar Lausund

eurofins | Agro
Eurofins Agro Testing Norway AS
F. reg. 913 54 7 8 53
Møllebakken 40
NO-1538 Moss
www.eurofins.no
Tlf: +47 92 23 99 99
lord@eurofins.no

Oppdragsnummer	EUNOMO4-00065825	**Kommunenr**		**Prøvemottak**	25.04.2023
Kundenummer	NF0025498	**Gårdsnr**		**Analyserapport klar**	01.06.2023
Prøvetype	Jordprøve	**Bruksnr**		**Rapportkommentar**	

Merking	Skifte	Volum-vekt	Jord-art	Leir-klasse	Mold	Mold-klasse	pH	* P-AL	P-klasse	* K-AL	K-klasse	* Mg-AL	* Ca-AL	* Na-AL	Glød-etap	Syre-løselig kalium
		kg/l lufttørket			%TS			mg/100g lufttørket		mg/100g lufttørket		mg/100g lufttørket	mg/100g lufttørket	mg/100g lufttørket	%TS	mg/100g lufttørket
1		0.89	5	2	11.8	3	5.4	12	C2	11	2	9	25	5	12.8	74
2		0.89	5	2	15.7	4	4.9	16	D	10	2	6	17	4	16.7	

Jordarter		**Leirklasser**	**Moldklasser**		**Næringsinnhold**						* Ved volumvekt over 1.00 blir benevningen mg/100g. Ved volumvekt mindre enn 1.00 blir benevningen mg/100ml. For mikronæringsstoffer er benevningen alltid mg/kg
1 Grovsand	8 Silt	1 < 5%	1 Moldfattig	0 - 2,9%		P-AL		K-AL			
2 Mellomsand	9 Lettleire	2 5 - 10%	2 Moldholdig	3 - 4,4%	Lavt	A	0 - 4	1	0 - 6		
3 Finsand	10 Siltig lettleire	3 10 - 25%	3 Moldholdig	4,5 - 12,4%	Middels	B	5 - 7	2	7 - 15		
4 Siltig grovsand	11 Mellomleire	4 25 - 40%	4 Moldholdig	12,5 - 20,4%	Moderat høyt	C1	8 - 10				
5 Siltig mellomsand	12 Stiv leire	5 > 40%	5 Mineralbl.mold	20,5 - 40,4%	Høyt	C2	11 - 14	3	16 - 30		
6 Siltig finsand	13 Mineralblandet moldjord		6 Organisk	> 40,4%	Meget høyt	D	>14	4	>30		
7 Sandig silt	14 Organisk jord										

Norconsult

Oppdragsnummer	EUNOMO4-00065825	**Kommunenr**		**Prøvemottak**	25.04.2023	Side 2(2)
Kundenummer	NF0025498	**Gårdsnr**		**Analyserapport klar**	01.06.2023	
Prøvetype	Jordprøve	**Bruksnr**		**Rapportkommentar**		

Merking	Kommentar

Kopi til:

Olav Martin Synnes (olav.martin.synnes@nlr.no)

Moss 01/06/2023

Peter Craig Strand

Peter Craig Strand
Kundeveileder (ASM)

Jordarter	
1 Grovsand	8 Silt
2 Mellomsand	9 Lettleire
3 Finsand	10 Siltig lettleire
4 Siltig grovsand	11 Mellomleire
5 Siltig mellomsand	12 Stiv leire
6 Siltig finsand	13 Mineralblandet moldjord
7 Sandig silt	14 Organisk jord

Leirklasser	
1	< 5%
2	5 - 10%
3	10 - 25%
4	25 - 40%
5	> 40%

Moldklasser	
1 Moldfattig	0 - 2,9%
2 Moldholdig	3 - 4,4%
3 Moldholdig	4,5 - 12,4%
4 Moldholdig	12,5 - 20,4%
5 Mineralbl.mold	20,5 - 40,4%
6 Organisk	> 40,4%

Næringsinnhold		P-AL		K-AL	
Lavt	A	0 - 4	1	0 - 6	
Middels	B	5 - 7	2	7 - 15	
Moderat høyt	C1	8 - 10			
Høyt	C2	11 - 14	3	16 - 30	
Meget høyt	D	>14	4	>30	

* Ved volumvekt over 1.00 blir benevningen mg/100g. Ved volumvekt mindre enn 1.00 blir benevningen mg/100ml. For mikronæringsstoffer er benevningen alltid mg/kg

Vedlegg 3

Uttalelse fra Nordre Sunnmøre landbrukskontor

NORDRE SUNNMØRE LANDBRUKSKONTOR

Statsforvaltaren i Møre Og Romsdal
Postboks 2520
6404 Molde

Dykkar referanse: Vår referanse: 20/734, 26/5578 Arkivkode: Dato: 23.03.2020

Ålesund kommune - fråsegn til reguleringsplan "Alvika næringspark" - landbrukskontoret

Ålesund kommune/Statsforvaltaren i Møre og Romsdal
Detaljregulering for Alvika Næringspark – 2400010584

Nordre Sunnmøre landbrukskontor er det interkommunale landbrukskontoret for kommunane Ålesund, Haram, Sula og Giske. Ei av kjerneoppgåvene våre er å føre tilsyn med inngrep i matjord, og sikre at jordressursar ikkje går tapt, men vert nytta vidare på førehandsgodkjende mattaksareal. Dette omfattar òg kurs og kompetansehevingfor utbyggjarar og entreprenørar som skal gjennomføre denne typen tiltak.

I samband med detaljreguleringa for Alvika næringspark er landbrukskontoret beden av utbyggjar om å vurdere om den framlagde planen for jordflytting oppfyller dei krava kommunen har fastsett for slike tiltak, og om tiltaket samla sett kan gjennomførast utan tap for landbruksinteressene, ved at jorda vert flytt til eit førehandsgodkjent mattaksareal.

Utbyggjar har vidare reist spørsmål om Statsforvaltaren er kjend med at den aktuelle entreprenøren som skal utføre arbeidet, nyleg har gjennomført eit todagars kurs i regi av landbrukskontoret, samt om vårt syn på at tiltaket på mellomlang sikt kan styrkje landbruksressursane – føreset at gjennomføringa skjer i tråd med dei standardane vi har fastsett.

I dette høvet ser vi behov for å klargjere vårt syn på saka, slik at Statsforvaltaren og kommunen får eit best mogleg fagleg grunnlag dersom tiltaket vert vurdert for klage.

Samandrag:

Den planlagde jordflyttinga vil, så langt landbrukskontoret kan vurdere, ikkje medføre tap av landbruksareal, då inngrepet vert kompensert på ein måte som held høg fagleg standard innan jordflytting. Landbrukskontoret vil òg ta aktiv del i gjennomføringa av tiltaket, og har gjennomført eit kurs på to dagar med entreprenøren som skal utføre arbeidet. Dette gjer det mogleg å redusere risikoen ved jordflyttinga til eit minimum.

Saksopplysningar:
Det første møtet mellom utbyggjar og landbrukskontoret fann stad 15. januar, med sonderande samtalar om å identifisere eit eigna mottaksareal for jordressursane frå området som er foreslått regulert til næringsformål, og som i dag er dyrka mark. Landbrukskontoret er – og har frå starten av vore – medvite om risikoen for å verte eit alibi for nedbygging av matjord dersom jordflyttingsoperasjonar vert godkjende utan eit tilstrekkeleg fagleg grunnlag.

Undertekna gjennomførte kort tid etter ei stadleg befaring av det aktuelle utbyggingsområdet, med sikte på å vurdere verdien av dei stadlege jordressursane, samt om det var mogleg å flytte desse til eit eigna mottaksareal der verdien kunne opprettheldast – og eventuelt styrkjast. Det planlagde utbyggingsområdet har avgrensa verdi for landbruket. Arealet ligg i randsona av eit massedtak og har ein jordprofil og ei utforming som gjer moderne, maskinell drift lite rasjonell, sjølv om drift framleis er mogleg med særlege tilpassingar.

Stadlege undersøkingar syner at toppsjiktet (A-sjiktet, matjordlaget) er relativt skrint. Arealet held vanleg pløyedjupne, men denne ligg i dei nedre sjikta. Boniteringa som fulldyrka jord er korrekt, men arealet har ikkje eigenskapar som tilseier høg agronomisk kvalitet. Dette må sjåast i samanheng med både topografiske forhold og truleg mangelfull eller ikkje optimal skjøtsel over tid.

Det ligg etter dette eit reelt potensial for verdihaving ved å flytte jorda til eit mottaksareal der hellinga vert jamna ut frå om lag 0–7 % til eit meir stabilt nivå kring 4 %. Kombinert med at arealet kan inngå i eit større, samanhengande nydyrkingsfelt, vil dette legge til rette for meir rasjonell drift og betre føresetnader for langsiktig, god agronomisk skjøtsel.

Utbyggjar har inngått avtale med ACO Anlegg om gjennomføring av grunnarbeidet. Entreprenøren er ein av få aktørar på Nordre Sunnmøre som per i dag har gjennomført eit todagars kompetansehevande kurs i jordflytting, og som dermed har fått denne kompetansen formalisert gjennom opplæring i regi av landbrukskontoret.

Undertekna har gjennomført synfaring av det aktuelle mottaksarealet, som per i dag er i drift av entreprenøren, og vurderer dette som eit eigna mottaksareal. Gjennom tilføring av A-, B- og delvis C-sjikt frå Alvika vil arealet kunne oppnå høg agronomisk verdi. Mottaksarealet er noko mindre enn utbyggingsområdet, men nettopp fordi jordsmonnet dør i dag er skrint, vil tiltaket kunne gi ein meir føremålstenleg jorddjupne. I tråd med nydyrkingsplanen vil arealet få ein jamn og driftsvennleg hellingsprofil kring 4 %.

Vår vurdering:
Landbrukskontoret legg til grunn at omdisponering av dyrka mark i utgangspunktet er ønskt, og at terskelen for å akseptere slike inngrep skal vere høg. Det avgjerande i denne saka er difor om den planlagde jordflyttinga skjer på ein måte som reelt sett òg vere på jordressursane, og ikkje berre formelt kompenserer for tapet.

Etter ei samla vurdering meiner landbrukskontoret at dette vilkåret er oppfylt.
Den framlagde løysinga byggjer på prinsipp for sjiktseparering (A-, B- og C-sjikt) og oppbygging av nytt jordprofil i tråd med faglege standardar som er utarbeidde og praktiserte av landbrukskontoret. Dette, kombinert med eit eigna mottaksareal og ein entreprenør med

dokumentert kompetanse innan jordflytting, gjer at risikoen for varig tap av jordressursar vert vurdert som låg.

Samtidig er det etter landbrukskontoret si vurdering ikkje høve til å oppretthalde verdien av jorda, men om eit tiltak som har potensial til å styrkje landbruksressursen. Dette må sjåast i lys av at utbyggingsområdet i dag har avgrensa agronomisk verdi, medan mottaksarealet – gjennom tilføring av matjord og oppbygging av eit betre tilpassa terreng – vil kunne gi grunnlag for meir rasjonell drift og betre langsiktig avkastning.

Landbrukskontoret vil likevel understreke at føresetnaden for denne vurderinga er at gjennomføringa skjer i tråd med dei faglege krava som er lagt til grunn, herunder korrekt handtering og separering av jordmassar, samt oppfølging undervegs i anleggsperioden. Landbrukskontoret vil difor ta ei aktiv rolle i oppfølginga av tiltaket.

På denne bakgrunnen meiner landbrukskontoret at den planlagde jordflyttinga framstår som eit fagleg forsvarleg tiltak, der omsynet til jordvern er ivaretekne på ein betre måte enn det som er vanleg i tilsvarande saker.

Med helsing
Jakob Hustad
rådgjevar

Dokumentet er elektronisk godkjent og har ingen signatur

Kopi til:
Ålesund Kommune Postboks 1521 6025 Ålesund